

ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ O RADU EKO PANA U 2016.

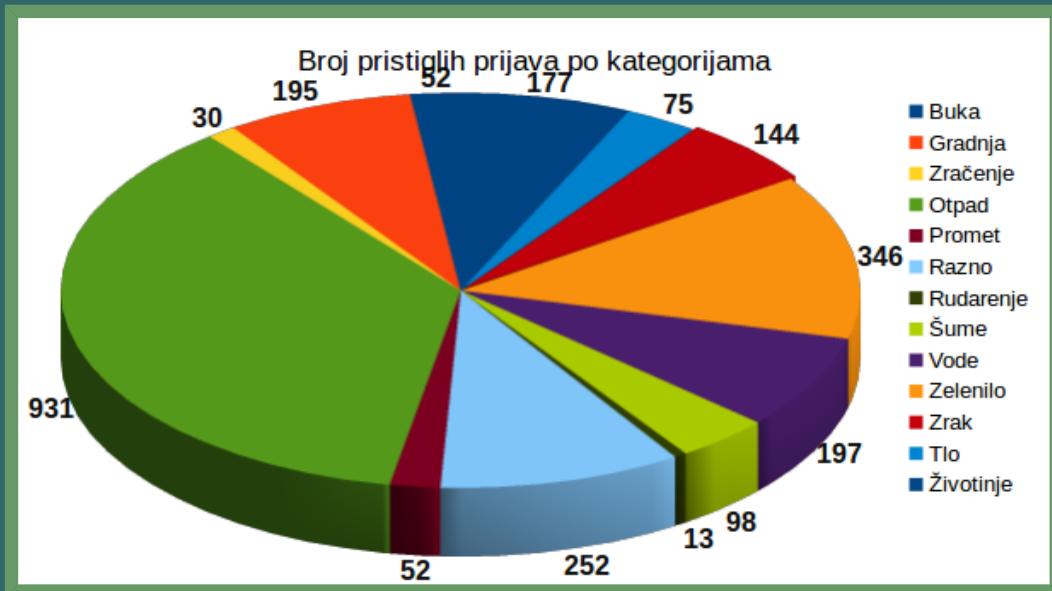

Sadržaj

Sudjelovanje u radu Mreže Zelenih telefona Hrvatske.....	3
Zeleni telefon za Karlovačku i Ličko-senjsku županiju.....	4
Centar za vode.....	6
Praćenje stanja bijele rode u Karlovačkoj županiji.....	7
Akcija "Zemlja je zlato".....	8
Projekt "Lokalna partnerstva".....	9
Projekt "Partnerstva za okoliš".....	10
Projekt "Participativno budžetiranje".....	12
Projekt: "Transformacija"	14
Sudjelovanje u praćenju okolišnih postupaka.....	15
Donatori.....	17
Impressum.....	18

Sudjelovanje u radu Mreže Zelenih telefona Hrvatske

Od samih početka rada Zelenih telefona građani nam od problema koje primijete u okolišu najčešće prijavljuju probleme koji su direktno je ili indirektno povezani s **otpadom**.

Grafikon 1, Zaprimljene prijave po kategorijama u 2016.

U 2016. godini je od ukupno **2562** zaprimljenih prijava na Mrežu Zelenih telefona Hrvatske čak **36% unutar kategorije otpad**.

U **urbanim** sredinama prijave se uglavnom odnose na lošu infrastrukturu za odvajanje otpada (premali broj spremnika, premali broj spremnika za odvajanje i slično) i mogućnost aktivnog sudjelovanja građana u procesu recikliranja otpada (upiti o pravilnom zbrinjavanju pojedinih vrsta otpada, upiti vezani za rad reciklažnih dvorišta i slično). Aktivisti Zelenog telefona Zelene Akcije koji pokriva i područje Grada Zagreba smatraju da je takvo sustavno zanemarivanje odvajanja i recikliranja rezultiralo odlaganjem više od 90% komunalnog otpada na Jakuševcu.

Na rubovima gradova i u ruralnim sredinama pak prijave se odnose na lokacije ilegalnih odlagališta otpada.

Unutar kategorije **zelenilo** zaprimljeno je 346 prijava što je 13,51% u odnosu na ukupan broj prijava. Građane uznemirava netransparentno gospodarenje javnim zelenim površinama, uništavanje zelenih površina, ambrozija na privatnim površinama tokom ljetnih mjeseci.

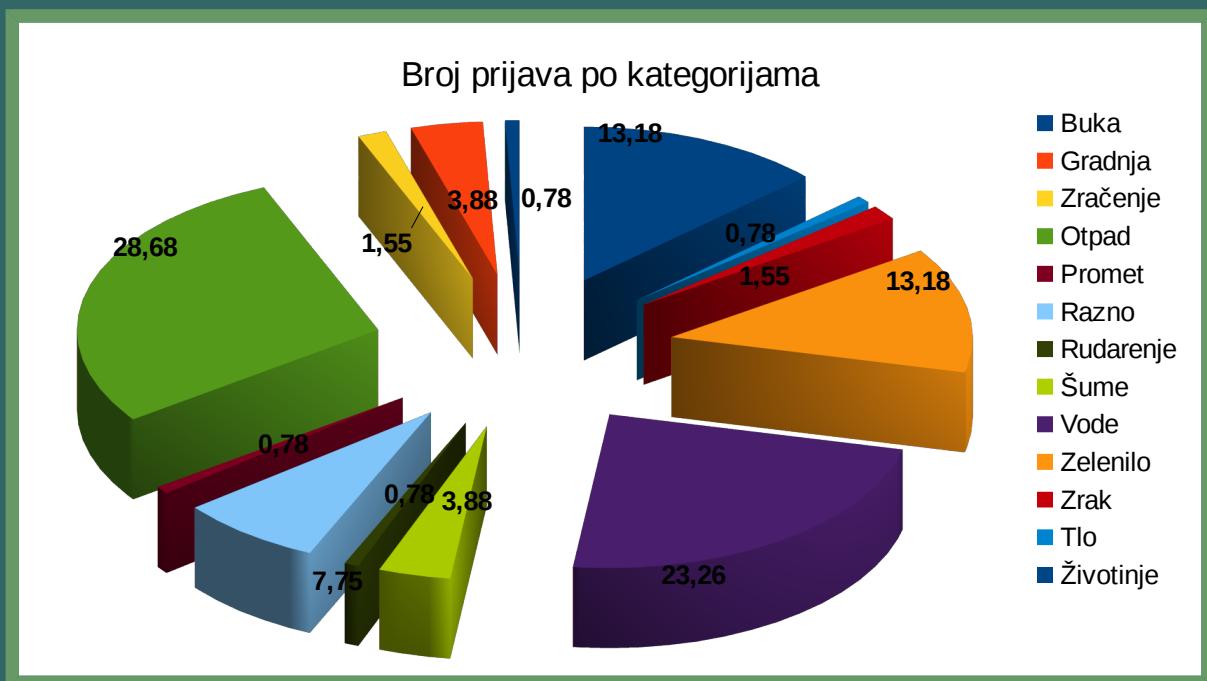
Mnoštvo je problema prijavljeno i unutar kategorije **voda**, 197 prijava što je 7,69% u odnosu na ukupan broj prijava. Sistem javne kanalizacije za otpadne vode domaćinstava u malim naseljima diljem Hrvatske ne postoji. Problem nastaje kada pojedinci nepropisno ispuštaju otpadne i fekalne vode izravno u okoliš i uzrokuju razna onečišćenja.

Unutar kategorije **gradnja** zaprimili smo 195 prijava što je 7,61% u odnosu na ukupan broj prijava. Najveći broj prijava unutar ove kategorije odnosi se na bespravnu gradnju. Ona je gorući problem u "priobalnim područjima" gdje se vrši neplansko nasipavanje mora, betonizacija pomorskog dobra itd.

Više od 60% prijava građana je uspješno riješeno.

Rad Zelenog telefona za Karlovačku i Ličko-senjsku županiju

Na Zeleni telefon Eko Pana zaprimljeno je 129 prijava građana.

Grafikon 1, Zaprimljene prijave po kategorijama u 2016.

Kao i svih prijašnjih godina na prvom mjestu po broju zaprimljenih prijava nalazi se kategorija otpad unutar koje je zaprimljeno 37 prijava (28%). S tim da, potrebno je naglasiti kako je taj postotak osjetno smanjen u odnosu na prethodne godine kada je dosezao 40-45%. Usto, dok se prijašnjih godina najveći broj prijava u ovoj kategoriji odnosio na divlja odlagališta otpada, u 2016. g. tek 16 od 37 poziva odnosilo se na divlja odlagališta otpada dok su ostalo bili upiti o pravilnom zbrinjavanju pojedinih vrsta otpada, upiti o radu reciklažnog dvorišta, odvozu komunalnog otpada i sl.

Nakon otpada, najviše se ističe kategorija vode u kojoj je zaprimljeno 30 prijava (23%)

Uz otpad najviše se ističe kategorija vode u kojoj je zaprimljeno 30 prijava (23%) gdje je najčešće prijavljivani problem opet bio nepropisno ispuštanje otpadnih i fekalnih voda izravno u okoliš. Osim spomenutog problema ovu je kategoriju u 2016. g. obilježilo i nekoliko prijava vezanih za zahvate na karlovačkim rijekama; izgradnju malih hidroelektrana pri čemu se nisu poštovali propisi kojima se regulira područje zaštite okoliša i prirode.

Slijede kategorije zelenilo i životinje u kojima je zaprimljeno po 17 prijava (13.18%), gradnja i šume sa po 5 prijava, zrak i zračenje sa po 2 prijave (1.55%), te buka, promet, rudarenje i tlo sa po 1 zaprimljenom prijavom (0.78%). U kategoriji razno zaprimljeno je 10 prijava (7.75%)

Uspješno je riješeno 107 prijava (82.95%), a od preostale 22 prijave dio njih je u postupku rješavanja (odnosno čeka se na odgovor nadležnih tijela), dok na nekoliko prijava nije

zaprimljen odgovor (šutnja administracije). Ovdje se nalazi i nekolicina nepotpunih prijava po kojima nije bilo moguće postupati zbog nedostatka osnovnih informacija.

U 2016. godini zabilježili smo najmanji postotak anonimnih prijava dosad; 40 prijava, odnosno 31%. Svih prethodnih godina ta je brojka premašivala 50-60%.

Gradići postaju sve otvoreniji, no i dalje nisu spremni samostalno rješavati okolišne probleme. Usprkos našim nastojanjima da ih potaknemo da budu aktivniji i samostalniji građani tek iznimno samo traže pomoć, odnosno savjete aktivista na Zelenom telefonu kako da sami riješe određeni problem; u najvećem broju slučajeva rješavanje problema u potpunosti ostaje na aktivistima.

U 2017. godini cilj nam je da još više potaknemo građane na rješavanje problema vezanih uz zaštitu okoliša te da građane i dalje nastavimo informirati i poticati na prijavljivanje problema u okolišu i intenziviramo suradnju sa jedinicama lokalne uprave i samouprave.

072 123 456 je broj Zelenog telefona,

servisa na koji građani diljem Hrvatske mogu dojavljivati o raznim problemima okoliša i davati prijedloge, a dežurni na telefonu, aktivisti iz organizacija civilnog društva, prenose informaciju nadležnim institucijama.

Aktivnosti Centra za vode

Eko Panov Centar za vode neformalno djeluje od 2012. godine, kao produkt projekta "Upravljanje i zaštita karlovačkih rijeka", tijekom kojeg je i nastao strateški dokument "Upravljanje i zaštita karlovačkih rijeka".

Iako akcijski plan agende predviđa niz poticajnih aktivnosti za razvoj održivog upravljanja rijekama, njegovu potpunu realizaciju značajno su usporile izmjene prostornog plana Karlovačke županije, kojima se predviđa niz hidroelektrana na karlovačkim rijekama.

Stoga je, većina aktivnosti Centra za vode posljednjih godina, pa tako i ove, bila usmjerena prema promociji očuvanja prirodnih tokova naših rijeka. Prošle godine je započela uspješna suradnja s organizacijom WWF Adria, u okviru kampanje "Naše rijeke, naše blago".

U proljeće 2016. godine započelo se s realizacijom male hidroelektrane "Dabrova dolina" na rijeci Mrežnici, pa se kampanja nastavila uz pomoć odlično organizirane građanske inicijative "Velim Mrežnicu" i uz podršku brojnih građana koji su u rujnu sudjelovali u prosvjednoj regati Mrežnicom.

Eko Pan je nastavio kao zainteresirana javnost sudjelovati u pravnim postupcima, o čemu će više riječi biti u posebnom poglavlju izvještaja.

Praćenje stanja bijele rode u Karlovačkoj županiji u 2016.

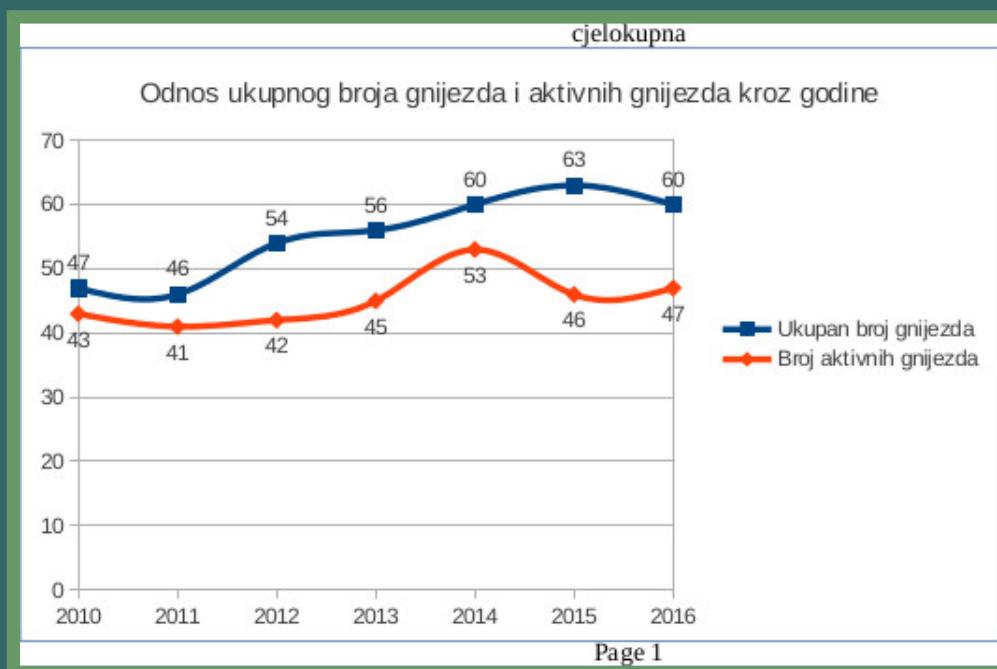
I ove je godine naša Goga pratila bijele rode i njihov pomladak u Karlovačkoj županiji.
U tome nije bila sama :)

Neki od Vas dojavili su nam lokacije starih gnijezda za koja do sada nismo znali i promakla su nam u obilascima terena.

Vjerujemo da smo sada, nakon niza godina, blizu otkrivanja ukupnog broja postojećih, starih gnijezda koja su u dobrom stanju i moguće i je naseliti.

Od 2010. godine, od kada pratimo stanje populacije bijele rode, primijećeno je da su rode izgradile 4 nova gnijezda. Također, 12 gnijezda je tijekom godina srušeno, najčešće od radnika HEP-a. Tek su jedno obnovili i to ove, 2016. godine.

Na Grafu 1 možete vidjeti odnos ukupnog broja gnijezda i onih aktivnih.

Graf 1 Odnos ukupnog broja gnijezda i aktivnih gnijezda kroz godine

Najveći broj aktivnih gnijezda u odnosu na ukupan broj bio je 2010., 2011. i 2014. godine. Tih godina i broj mladih ptića bio je najveći, posebno 2014. godine kada se izlegao 91 ptić.

Ove godine pobrojano je 60 gnijezda, od kojih je 47 aktivno. U aktivnim gnijezdima smjestilo se 86 odraslih bijelih roda i izlegao se 69 ptića.

Akcija "Zemlja je zlato"

Zahvaljujući financijskoj podršci Zaklade Istra, ovog smjera prošlo je uspješno provođenje volonterske akcije "Zemlja je zlato", tijekom koje smo izradili i postavili ukupno šest kompostera s kalifornijskim glistama, u školama na području Karlovačke županije te u karlovačkim gradskim vrtovima i u vrtu karlovačkog Centra za beskućnike.

Cilj ove akcije bio je promovirati permakulturna načela u urbanoj sredini, podići svijest javnosti o odvajanju, korisnosti i humifikaciji organskog otpada te pružiti pozitivan primjer lokalnoj zajednici. Akcija se provodila u dva ciklusa - edukativna radionica te izrada i postavljanje kompostera s kalifornijskim glistama, prema originalnom dizajnu mladog permakulturnog aktivista Jasmina Didovića.

Humus dobiven uz pomoć kalifornijskih glista je visoko vrijedan organski materijal te se može smatrati najboljim prirodnim gnojivom, neizostavnim pri organskoj proizvodnji hrane.

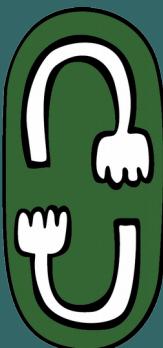
Slika 1: Radionica izrade glistodoma u Centru za beskućnike na Gazi

Slika 2: Glistodom Osnovne škole Skakavac

Projekt "Lokalna partnerstva za transparentno upravljanje prirodnim resursima"

Provedba projekta započela je krajem 2015. godine, a već u siječnju 2016. godine krenuli smo s prvim aktivnostima - provedba ankete o razini informiranosti i znanja građana (osobito studenata prava i zaštite okoliša) o pravnim alatima i pojmovima u sudjelovanju javnosti u procesima odlučivanja u području upravljanja prirodnim resursima. Rezultati istraživanja pokazali su da je razina znanja vrlo niska, čak i među studentima prava, što je značajno usmjerio daljnju provedbu projekta.

Lokalna Partnerstva
za Transparentno
Upravljanje Prirodnim
Resursima

U proljeće 2016. godine održane su dvije radionice o gospodarenju otpadom, u Opatiji i Karlovcu, a u listopadu smo u Karlovcu organizirali dvodnevni seminar "Značaj sudjelovanja javnosti u transparentnom upravljanju prirodnim resursima", koji je okupio više od 40 predstavnika civilnog, javnog i privatnog sektora.

Slika 1: Detalj s dvodnevnog seminara "Značaj sudjelovanja javnosti u transparentnom upravljanju prirodnim resursima"

Projektne aktivnosti nastavljaju se do studenog 2017. godine, radionicama i seminarom za studente, javnim raspravama, izradom praktične brošure i trodnevni konferencijom.

Nositelj projekta je udruga Eko Pan, partneri su udruge Žmergo i Zelena akcija, a suradnici brojne jedinice lokalne samouprave, Pravni fakultet u Rijeci i Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu.

Projekt je financiran sredstvima Europske unije i sufinanciran sredstvima Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Projekt Partnerstva za okoliš: Razvoj kapaciteta u zaštiti okoliša javnog i civilnog sektora u Hrvatskoj kroz primjenu servisa Zelenog telefona

Krajem prosinca 2016. godine završio je dvogodišnji projekt Mreže Zelenih telefona *Partnerstva za okoliš: Razvoj kapaciteta u zaštiti okoliša javnog i civilnog sektora u Hrvatskoj kroz primjenu servisa Zelenog telefona*.

Podsjećamo projekt je finansirala EU (90%) u okviru Grant sheme Jačanje potpore organizacijama civilnog društva za povećanje transparentnosti i dobrog upravljanja javne uprave u Hrvatskoj u okviru provedbe I komponente IPA 2011 (Nacionalni program za Hrvatsku u okviru programa IPA – komponenta “Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija” za 2011) i Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

U provedbi projekta sudjelovale su članice Mreže Zelenih telefona Hrvatske - telefona na koji građani mogu dojavljivati o raznim problemima okoliša i davati prijedloge, a dežurni na telefonu prenose informaciju nadležnim institucijama.

Za Mrežu Zelenih telefona ovo je jedno veliko iskustvo koje je donijelo mnogo toga pozitivnog kako za nas tako i za naše korisnike, suradnike i opću javnost.

Sve provedene aktivnosti i postignuti rezultati doprinijeli su postizanju **općeg cilja projekta** - izgradnja snažnog partnerstva i učinkovite dugoročne suradnje između građana, tijela lokalne i državne vlasti i organizacija civilnog društva uključenih u zaštitu okoliša i prirode.

Jednogodišnjim istraživanjem i prikupljanjem podataka o strukturi, načinima, postupcima i sredstvima za rad tijela lokalne i državne vlasti putem analiza poziva, anketa i intervjua **ustanovili smo koje su nam eventualne prepreke i problemi** u ostvarenju tog cilja te smo za njih predložili moguća rješenja - i sve uobličili u publikaciju *Sjedni, tri!* koja je distribuirana na 780 elektroničkih adresa nadležnih službi, ali i promovirana putem medija i web i društvenih stranica partnera i suradnika na projektu.

Rad na uklanjanju prepreka i problema je započeo odmah. Vlastite kapacitete za aktivno sudjelovanje u rješavanju problema zaštite okoliša gradili smo educirajući se na radionicama "Pravni alati u zaštiti okoliša" i "Novinarstvo i zaštita okoliša", redovnim međusobnim komuniciranjem aktivista Zelenih telefona i razmjenjivanjem ideja, razvijanjem napredne aplikacije za praćenje statistike prijava.

Na transparentnost u radu, tijela lokalne i državne vlasti, poticali smo kroz održavanje radionica "Modeli informiranja javnosti". Također predstavnicima tijela lokalne i državne vlasti omogućeno je predstavljanje vlastitog rada putem sudjelovanja u radijskim/TV emisijama i putem stranica na društvenim mrežama partnera na projektu.

Građane smo pozivali na suradnju, ali i educirali o mogućnostima za aktivno sudjelovanje u zaštiti okoliša i prirode putem redovnih radijskih ili TV emisija o radu Zelenih telefona. Osim toga pripremili smo, tiskali i distribuirali publikaciju o aktivnom sudjelovanju u zaštiti okoliša i prirode naslova *Možeš i ti!* Publikacija nudi 20 rješenja za 20 okolišnih problema i nadamo se da će

potaknuti građane da otvoreno i javno govore o problemima koji se tiču svih nas, i postanu odgovorni građani i članovi naše lokalne, ujedno i globalne zajednice.

Slika 1: Naslovnica brošure "Možeš i ti!"

Suradnja sa tijelima i službama lokalne i državne vlasti u zaštiti okoliša i prirode ojačana je i na okruglim stolovima kroz zajedničku diskusiju o lokalnim okolišnim problemima i sudjelovanjem na zajedničkim akcijama na uklanjanju tih problema. Time smo doprinijeli i rješavanju specifičnih lokalnih problema vezanih za zaštitu okoliša i prirode. Potpisano je 6 Sporazuma o suradnji na rješavanju problema u okolišu.

Aktivisti Zelenih telefona Hrvatske svakodnevno su pružali pomoć građanima u rješavanju okolišnih problema, ali i educirali ih o mogućnostima aktivnog sudjelovanju u zaštiti okoliša i prirode. U svom radu aktivisti su koristili pomoć novo-razvijenih alata kao što je mailing lista vanjskih stručnjaka za pojedina područja i sastavnice okoliša. Osim što krati i olakšava rješavanje prijava ovaj alat doprinosi i povećanom udjelu uspješno riješenih problema.

No, kraj projekta nije kraj i izgradnji snažnog partnerstva i učinkovite dugoročne suradnje između građana, tijela lokalne i državne vlasti i organizacija civilnog društva uključenih u zaštitu okoliša i prirode.

Projekt "Participativno budžetiranje: građani nadziru lokalni proračun"

Projekt "Praticipativno budžetiranje: Građani nadziru lokalni proračun" započeo je 25.12.2014. godine. Udruga "Zelena Istra" kao nositelj projekta te uz partnerstvo tri organizacije, "Idem i ja" iz Malog Lošinja, "Citizen Foundation" iz Reykjavika, Island i "Pan, udruga za zaštitu okoliša i prirode" iz Karlovca. Uz partnere na projektu, kao suradnici sudjeluju i tri grada na području ove udruge i djeluju, a to su gradovi Pula, Mali Lošinj i Karlovac.

Cilj projekta je Povećanje transparentnosti lokalnih proračuna i promocija načela dobrog upravljanja kod lokalnih vlasti.

U provedbi ovog projekta ključno je imati dobre kontakte s gradovima suradnicima. U Karlovcu se prvi sastanak s Upravnim odjelom za proračun i financije i Upravnim odjelom za investicije i europske fondove održao 17. veljače 2015. godine. Pročelnici UO za proračun i financije, gospodri Lidiji Malović, predstavljen je projekt i načini sudjelovanja i obaveze Grada Karlovca u njemu. Tijekom projekta (do 28.11.2016.) održano je ukupno 9 (devet) sastanaka u uredu pročelnice Upravnog odjela za proračun i financije. Tim sastancima održavao se kontinuirani kontakt i informiranje oko projekta te su se prevladavale određene prepreke (u nekoj mjeri).

Za potrebe provedbe projekta kreirana je i posebna web stranica u rujnu 2015. za svaki grad posebno te se preko web stranice na posebnim e-alatima moglo sudjelovati u predlaganju, diskutiranju i glasanju za proračunske ideje. Uz web stranicu kreirana je i Facebook grupa na kojoj se je svakodnevno vrlo lako moglo komunicirati s građanima grada Karlovca što se i radilo.

U oba proračunska ciklusa u kojima je trajao projekt (2015. i 2016. godina) kreiran je i mali vodič kroz proračun za građane. U vodiču se nastojalo građane upoznati s proračunskim ciklusom, kako se proračun donosi, kojim se sredstvima proračun puni te ono najvažnije, kako se troši. Kreirana su dva vodiča kroz proračun za 2015. i 2016. godinu (uključujući i dostupne rebalanse proračuna) koji su bili dostupni građanima u elektronskom i tiskanom izdanju.

Slika 1: Naslovica vodiča kroz proračun "Bolji Karlovac 2016."

Elektronsko izdanje objavljeno je na web stranici projekta <http://boljikarlovac.org/> te na Facebook stranici <https://www.facebook.com/BoljiKarlovacPB/?ref=bookmarks>, a tiskani vodiči dijelili su se građanima na nekoliko lokacija (Gradska knjižnica, Knjižnica za mlade, MUZA, Veleučilište u Karlovcu, Centar za mlade u Grabriku...). Posebno treba istaknuti da se proračunski vodič podijelio u nekoliko srednjih škola i gradu Karlovcu u kojima maturanti imaju predmet Politika i gospodarstvo. Vodiči su podijeljeni u Gimnaziji Karlovac, Ekonomsko-turističkoj školi u Karlovcu, Medicinskoj školi u Karlovcu te u Šumarsko-drvodjeljskoj školi u Karlovcu.

Građani i udruge grada Karlovca bili su osim preko web stranice projekta i Facebook stranice projekta obaviještavani o aktivnostima i preko lokalnih medija kroz 3 (tri) održane konferencije za medije kao i kroz 2 (dva) priopćenja za medije.

Sve ove nabrojane aktivnosti koje su pridonosile vidljivosti projekta rezultirale su većom zainteresiranošću građana i udruga grada Karlovca za sudjelovanjem u proračunskom procesu. Prve godine provedbe projekta održano je 31 (trideset i jedno) savjetovanje s građanima i udružama oko uključivanja u proračunski proces, tj. oko predlaganja ideja na proračun te oko samog funkcioniranja procesa da bi u drugoj projektnoj godini broj savjetovanja s građanima i udružama došao do broja 27 (dvadeset i sedam).

Projekt: Transformacija – novi pristup upravljanju zaštićenim i Natura 2000 područjima

U studenom 2015. godine Udruga Zeleni Osijek je u partnerstvu sa Pravnim fakultetom iz Osijeka, udrugama ZEON i Pan te WWF Austrija započeo provedbu dvogodišnjeg projekta pod nazivom "**Transformacija – Novi pristup upravljanju zaštićenim i NATURA 2000 područjima**". Područje provedbe projekta su zaštićena područja u Osječko-baranjskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Virovitičko-podravskoj, Koprivničko-križevačkoj, Varaždinskoj, Međimurskoj te Karlovačkoj županiji, a obuhvaća područje ekološke mreže NATURA 2000 te zaštićena područja uz četiri međunarodne rijeke Kupu, Muru, Dravu i Dunav.

Prioriteti projekta biti će osnaživanje udruga civilnog društva u primjeni pravnih alata i najboljih praksi za sudjelovanje javnosti i međusektorsku suradnju u odgovornom upravljanju prirodnim resursima, poticanje ustanova odgovornih za upravljanje prirodnim resursima na transparentan rad i međusektorskiju suradnju te poticanje sudjelovanja javnosti kao temelj za otvoreno upravljanje i borbu protiv korupcije u upravljanju prirodnim resursima što je u konačnici i glavni cilj ovog projekta.

Aktivnosti će u prvoj fazi projekta biti fokusirane na analizu postojeće prakse po pitanju dodjele koncesija, provedbi javnih nabava, transparentnosti u upravljanju zaštićenih prirodnih područja te izgradnji kapaciteta organizacija civilnog društva.

Planirane projektne aktivnosti: osnivanje pravne klinike, izrada novog nastavnog plana prakse i rada na konkretnim slučajevima za studente Pravnog fakulteta Osijek, izrada fotomonografije, održavanje seminara, okruglih stolova imati će za glavni cilj edukaciju i osvještavanja javnosti o važnosti sudjelovanja te poticanja javnih tijela na međusektorskiju suradnju i transparentan rad.

Projekt je financiran sredstvima Europske unije i sufinanciran sredstvima Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Sudjelovanje u praćenju okolišnih postupaka

Eko Pan je tijekom 2016. godine nastavio kao i proteklih godina aktivno pratiti razne okolišne postupke u koje se kao zainteresirana javnost uključio. Okolišni postupci koje kontinuirano pratimo vezani su uz realizaciju hidroelektrana i ostalih raznih zahvata na rijekama u našoj županiji.

Izgradnja i praćenje rada mHE Dabrova dolina na rijeci Mrežnici

Rijeka Mrežnica jedna je od hrvatskih rijeka koje stvaraju sedru i na taj način formiraju svoje korito tako da se niz rijeku stvaraju ujezerenja koje se prelijevaju s manje ili veće visine. Slap Šušnjar jedan je od najvećih, proteže se čak do 15 metara visine u dvije kaskade. Nalazi se u općini Tounj.

Još tijekom 2016. godine javnost je kroz medije i od strane Eko Pana obaviještena o izgradnji mHE Dabrova dolina na najvećem sedrenom slапu na rijeci Mrežnici (Šušnjarov slap).

U vrijeme kada je nositelj zahvata započeo s realizacijom hidroelektrane (prije pristupanja EU), nije postojala obaveza investitora prema hrvatskim propisima da za zahvat treba provoditi postupak procjene utjecaja na okoliš, već samo procjenu utjecaja na ekološku mrežu.

U trenucima kada su na snazi bili propisi koji omogućavaju izgradnju hidroelektrana ispod 5MW instalirane snage bez ikakve procjene utjecaja na okoliš i prema kojima Korana nije bila dio ekološke mreže, pokrenuto je nekoliko postupaka za realizaciju hidroelektrana na rijeci Korani.

U svemu tome izgradnja, odnosno obnova stare mlinice kako se prikazivala mHE Dabrova dolina, čini se puno manjom prijetnjom u odnosu na višestruke prijetnje rijeci Korani. Tek izgradnjom mHE Dabrova dolina svima postaje jasno kako se tu radi o izgradnji klasične male hidroelektrane na najvećem sedrenom slăpu na rijeci Mrežnici, dok je obnova mlinice bila zapravo samo krinka.

Tijekom 2016. godine, Eko Pan je prijavio slučaj inspekciji zaštite prirode. Naime, nositelj zahvata je bio dužan poštovati niz mjera ublažavanja koja su propisana rješenjem o prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu koje su evidentno kršene tijekom izgradnje. Prema odgovorima inspekcije i JU „Natura Viva“ prilikom izgradnje nije došlo do povreda mjera ublažavanja propisanih Rješenjem o prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu. **Zaprimaljeni odgovori prema mišljenju Eko Pana potpuno odudaraju od stvarnih činjenica s terena.**

Tijekom sljedećih godinu dana Eko Pan je u suradnji s partnerskim organizacijama pratilo stanje na Šušnjarovom slapu i istraživao kako je moguće da se ne poštuju i nadziru mјere ublažavanja.

Što nam ostaje za zaključiti?

Zbog razloga što Republika Hrvatska u trenutku pristupanja EU nije imala usklađen pravni okvir s EU pravnom stečevinom (nap. u prvom redu s Direktivom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš), pokrenuti i provedeni postupci za male hidroelektrane (2012/2013) izbjegli su potpuno PUO postupak, a posljedice toga možemo vidjeti na primjerima iz prakse koji su se uspjeli realizirati. Problem proizlazi iz činjenice da se propisane mјere ublažavanja ne poštju ni prilikom izvođenja radova, a posebice ne sada tijekom rada hidroelektrane. Isto tako, propisana obnova mlinice nije ni započela, već je izgrađeno potpuno novo postrojenje s providnim i odvodnim kanalima čeime se zahvaća znatno više vode od količine koju je zahvaćala bivša mlinica. Uslijed toga došlo je do narušavanja prirodnog vodnog režima na slapu što izravno utječe na vitalnost sedrene zajednice na slapu. Sedrene barijere prioritetno su stanište za očuvanje kroz europsku ekološku mrežu Natura 2000. Na rijeci Mrežnici ove su godine bili niski vodostaji, sušna je godina, a hidroelektrana radi unatoč tome što ne bi smjela (sukladno propisanoj mjeri ublažavanja u rješenju) kako bi se sva preostala voda prirodnim tokom prelijevala preko slapa. Slap je suh većim dijelom već barem dva mjeseca, a iskreno smo zabrinuti da bi se taj period mogao i produžiti što može utjecajti na njegovo stanje.

Donatori

Tijekom 2016. godine projekti i programi Eko Pana financijski su podržani od:

NAZIV PROJEKTA	DONATOR	OSTVARENA POTPORA
ZEMLJA JE ZLATO	Zaklada Istra	12910,00 kuna
PARTNERSTVA ZA OKOLIŠ	EU	647171,00 kuna
LOKALNA PARTNERSTVA	EU	25569,52 kuna
PARTICIPATIVNO BUĐETIRANJE	EU	82568,30 kuna
TRANSFORMACIJA	EU	34913,76 kuna
RODE U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI	Karlovačka Županija	2000,00 kuna
KAQUARIUM	EU	6920,55 kuna

Obavljanjem dopuštenih nam djelatnosti ostvarili smo sljedeće prihode:

DJELATNOST	OSTVARENI IZNOS
DONACIJE ZA PROMO MATERIJAL	3708 KUNA
ČLANARINE	500 KUNA
DONACIJE GRAĐANA	4600 KUNA
SUDJELOVANJE U REŽIJAMA	6650 KUNA
OTKUP STAROG PAPIRA	1998 KUNA

Impressum

Naslov: Godišnji izvještaj o radu Eko Pana u 2016.

Izdavač: Eko Pan

Pripremili: Denis Frančišković, Ivan Mužar, Ivana Francišković Olrom, Marija Ražnjević, Valentina Mesarić

Oblikovanje: Eko Pan
Karlovac, 2017.

Info

Adresa: STRUGA 1, 47000 KARLOVAC

Telefon/telefax: 047 614 063

Mobitel: 095 9083578

Zeleni telefon: 072 123 456

E-mail: eko_pan@inet.hr

WEB: www.eko-pan.hr

ŽIRO RAČUN: Karlovačka banka d.d., HR1124000081107214313

MATIČNI BROJ: 1660675

